

Kommission

1. Professional standards and practice – vakant
2. Professional education – **Leif Eidenstedt**.
3. Land information systems – **Bo Lauri**
4. Hydrography – **Göran Nordström**
5. Positioning and measurement – **Jean-Marie Becker**
6. Engineering surveys – **Thomas Lithén**
7. Cadastre and land management – **Tommy Österberg**, suppl **Agneta Ericsson**
8. Spatial planning and development – **Anders Tingvar**
9. Valuation and management of real estate – **Peter Ljung**.

Jean Marie Becker är ordförande i Commission 5 från och med kongressen i Brighton 1998. Han biträds av **Mikael Lilje** som sekreterare.

Den 19:e Nordiska Lantmätkongressen kommer att anordnas i Stockholm den 28–30 juni år 2000.

UTBILDNING

Fn tas 90 elever in vid Kungl Tekniska Högskolan (KTH), 30 vid Högskolan i Gävle och 30 vid Lunds Tekniska Högskola på civilingenjörsprogram i lantmäteri. Antalet nytutexaminerade beräk-

nas bli ca 150 per år. Problemet för utbildningen är det faktum att lantmätarutbildningen liksom andra utbildningar inom samhällsbyggarsektorn har fått allt hårdare konkurrens från IT och andra framgångsområden. Antalet förstaalternativsökande till lantmäteri är stdigt sjunkande. De tekniska högskolorna blir alltmer regionaliserade vilket försvårar möjligheterna att få nya lantmätare att intressera sig för anställning utanför storstadsområdena.

Föreningen är representerad i utbildningsrådet vid KTH. Fackkommittéerna deltar aktivt i diskussioner om utbildningsfrågor vid de olika utbildningsanstalterna.

Från och med höstterminen år 2000 kommer SLF att erbjuda elever vid högskolorna att få kontakt med en mentor.

LAGSTIFTNING

Under året har inte mycket nytt hänt på lagstiftningssidan.

Några smärre ändringar i fastighetsbildningslagen har genomförts. Dessa innebär bl a att en person som vill avstycka en tomt för att bebygga den med ett hus utanför planlagt område först måste vända sig till byggnadsnämnden och erhålla förhandslov. Ett lagförslag föreligger som skall göra det möjligt att genom

en lantmäteriförrättning ändra fastighetstillhörigheten av anläggningar på marken. T ex skall det vara möjligt att i samband med att man bildar ett servitut eller inrättar en gemensamhetsanläggning som innebär att ett befintligt hus tas i anspråk också överföra äganderätten och fastighetstillhörigheten av huset från en fastighet till en eller flera andra.

En ny fastighetsregisterlag träder ikraft den 1 juli 2000 som avser den svenska fastighetsdatabanken som innehåller bl a inskrivnings- och fastighetsregisterdata, vissa taxeringsuppgifter, uppgifter om byggnader mm. Lagen ger en sammanfattande reglering av systemet och innehåller översiktliga bestämmelser om innehåll, ansvarsförhållanden, personligt integritetsskydd och avgiftsbestämmelser.

ORGANISATION

Riksdagen har beslutat om en ny organisation för inskrivningsmyndigheterna. Dessa finns f.n. vid 96 tingsrätter men skall nu inordnas i sex som skall täcka hela landet. Därmed är frågan om en sammanlagning av lantmäterimyndigheterna och inskrivningsmyndigheterna inte längre aktuell.

Den privata sektorn har i huvudsak svarat för nyanställningar

av lantmätare under året även om den statliga och kommunala sektorn också börjat nyanställa lantmätare. Det är främst inom områdena förvaltning, management och informationsteknologi inom bygg- och fastighetsbolag och konsultbolag som nya lantmätare funnit anställning.

UTVECKLING

Fastighetsdata och viss geografisk information är numera tillgängligt över internet. Information kan beställas och betalas över internet. Lantmäteriverket är den första myndighet att införa betalning över internet för tjänster.

De statligt utgivna kartorna har numera övergivit den färgbe-teckning (t ex gula kartan) som använts i ca 15 år. De kallas numera de officiella kartorna. Vidare har införts ett distributionssätt som bygger på att den eftersökta kartan framställs direkt från kartdatabaser när en beställning kommer in (print on demand). Därigenom kan man också frigöra sig från kartbladsindelningen och få en papperskopia eller datafil som omfattar det område man vill och med centrum i den punkt som man själv väljer.

**OMBUDSMANNARAPPORT
FRÅN DANMARK 1999–2000**

Den danske Landinspektørforening DdL

Den økonomiske situation i Danmark har i det sidste års tid været præget af usikkerhed om den relativt høje vækst kunne fortsætte eller om det ventede fald i væksten ville komme. Situationen er nu (april 2000) at euroen fortsat falder i værdi. Danmark er ikke med i euroland, men den danske krone følger euroen ganske nøje. Disse forhold bevirker, at den danske konkurrenceevne fortsat er meget høj. Eksporten går derfor godt og det er baggrunden for at vi fortsætter med at have en relativt høj vækstrate. Bagsiden ved faldet af kursen på euroen og kronen er en svagt stigende rente. Dette skulle give sig kontant udslag i bygge- og boligmarkedet som aktiviteten i landinspektørbranchen er stærkt afhængig af. Samtidig begynder virkningerne af det seneste skatteforlig at slå igennem, således at værdien af skattefradraget for renteudgifter til bolig reduceres yderligere.

Alt i alt skulle aktiviteten i landinspektørbranchen derfor være faldende, men denne tendens ses langt fra overalt i landet. Fra områder i Jylland meldes dog om en lille nedgang i aktivitetsniveauet, hvorimod navnlig Københavnsområdet melder om fortsat høj vækst og stor byggeaktivitet og investeringslyst.

Dette område er fortsat præget af stor optimisme og aktivitet. I Ørestaden og havneområderne sker særlig mange byggerier, men hele hovedstadsregionen melder om fortsat høj aktivitet.

På landbrugsområdet har der i de seneste par år været et lille fald i antallet af struktursager p.g.a. lave svinepriser, men der er fortsat et stort pres på landmændene for at opnå harmoni i driften, således at forholdet imellem dyr og jordareal passer. Da kravet til effektivitet fører til større og større bedrifter, stiger kravet til jordarealet. Dette forhold har navnlig

i Jylland ført til meget høje priser på landbrugsjord (op til 100 000 kr./ha). Der ses således det paradoks, at landbrugsjorden i Jylland kan være dobbelt så høj som i hovedstadsregionen, hvor der næsten ikke er svine- eller kvægbedrifter.

Her præges landbrugsbilledet af fritidslandmænd. Dette giver ikke så højt tryk på jordpriserne, men derimod på byggemuligheden. Byggemuligheden i landzone i hovedstadsregionen er let 1 million værd.

Arbejdsløsheden blandt landinspektører i Danmark er fortsat meget lav (2,4 %) og er næst lavest blandt akademikere. Situationen er nu den, at flere stillinger ikke kan besættes med landinspektører selv om det var ønsket. Dette problem er særligt udtalt på Sjælland, fordi Aalborg Universitet har haft svært ved at rekruttere studerende fra Sjælland, og de jyske studerende har været svære at få til at

flytte til Sjælland, herunder københavnsområdet, som ellers nok burde have en vis tiltrækningskraft.

Kandidatårgangene er desværre i disse år ret små (ca 25 – 30) på grund af svigtende tilgang til studiet. Alle nye kandidater får derfor hurtigt arbejde, og alle stillinger på Sjælland blev ikke umiddelbart besat.

Arbejdsmarkedet for landinspektører er i de seneste år stærkt udvidet på GIS-området og stadig flere landinspektører beskæftiger sig med ledelse og administration. For 2 år siden gjorde Landinspektørforeningen i samarbejde med Aalborg Universitet en indsats for at forøge optaget af landinspektørstuderende på Aalborg Universitet. Initiativet, der tidligere har været beskrevet i ombudsmandsrapporter, bygger på et samarbejde med praksis, som holder "åbent hus" på det lokale kontor. Dette "åbne hus" giver tekst-

område i den lokale ugeavis. Initiativet kombineres med pressemeddelelser til de regionale aviser m.v.

I år var overskriften "Stor mangel på landinspektører", "Der er brug for 50 landinspektører, bare til udlandsopgaver".

Det gav en pressedækning som langt oversteg sidste gang, hvor vi endda anså dækningen for en meget stor succes. For 2 år siden fik vi forøget optaget fra 20 til 50 studerende. Dette tal holdt sig året efter. Vi kender endnu ikke optaget, men må konstatere, at antallet af studerende som har tilmeldt sig studiet som 1. prioritet 15. marts er steget fra 10 til 25. 15. marts er fristen for at tilmelde sig, hvis man søger ind på en uddannelse med andre kvalifikationer end udelukkende studentereksamensgennemsnittet. 1. juli er sidste frist for ansøgning, der udelukkende bygger på eksamensresultatet. Da der er fri adgang til landinspektørstudiet for alle med studentereksamen er det klart, at langt de fleste søger 1. juli på den såkaldte kvote 1.

Aalborg Universitet kan nu risikere at få en alvorlig udfordring, hvis ansøgetallet pludseligt stiger yderligere. I landinspektørforeningen mener vi, at et optag på universitetet på 50-60 vil være passende af to årsager. Den første årsag er, at dette tal formentlig vil dække behovet som vil være stærkt stigende p.g.a. nye arbejdsområder og de store krigsårganges begyndende pensionering. Det er navnlig i praksis, at aldersfordelingen er skæv. Der vil alene af den årsag blive brug for op imod 15 flere kandidater pr. år.

Den anden årsag er, at et antal studerende på 50-60 pr. årgang vil være en forudsætning for yderligere at kunne udbygge antallet af specialer på den sidste del af studiet.

Sidste år omtalte jeg Landinspektørundersøgelsen og de meget store forandringer for vores fag, som undersøgelsen blotlagde. Det

er intet mindre end en fantastisk dokumentation for vores fags udvikling, som denne og de 3 foregående undersøgelser viser. Desværre tror jeg ikke, at der findes tilsvarende undersøgelser i udlandet. Det kunne ellers være meget spændende at sammenligne udviklingen i Danmark med andre lande. Med landinspektørundersøgelsen som baggrund holdt vi i dette forår et visionsseminar med alle bestyrelsesmedlemmer i DdL, Ansatte- og Privatansatte landinspektørers forening tillige med de praktiserendes forening. Herudover deltog udvalgsformænd m.fl. Det blev til i alt 20 ledende personer i foreningssammenhæng.

Visionsdagen blev meget spændende med mange gode analyser af udviklingsmuligheder både i positiv og negativ retning. Dagen gav også flere konkrete forslag til initiativer.

Når referatet foreligger og er bearbejdet og forslagene til initiativer er analyseret, tror jeg, at vi må konstatere, at dagen vil føre til konkret handling.

Den største glæde ved dagen var måske i virkeligheden den selvfølgelig, hvormed vi alle, uanset hvor vi er placeret i faget, stod sammen om en fælles interesse for fagets udvikling.

Igennem de seneste år her vi set en række fusioner og firmaopkøb i praksis. Antallet af landinspektørfirmaer er navnlig i de sidste 5 år faldet voldsomt. Antallet af firmaer toppede for ca. 20 år siden med ca. 165. Nu er antallet ca. 115 og udviklingen vil fortsætte. Det er naturligvis kravene til teknologi og specialisering, som fører til fusioner, men også konkurrencen medfører sammenlægninger. Konkurrencen er nemlig gældende på mange områder. Der er den simple priskonkurrence, men der er også konkurrence om de bedste medarbejdere og de søger derhen, hvor der er et godt professionelt miljø med spændende opgaver og disse forhold er nu vigtig-

gere end det at blive selvstændig og få sin egen forretning. Konkurrencen kommer også til udtryk, når der skal kæmpes om nye opgaver og kvalifikationerne skal dokumenteres eller der skal følges med i, hvilke opgaver der udbydes og hvorledes du byder dit firma til.

Der er derfor ingen tvivl om, at fusioner er rigtigt for branchen og at praksis og faget vil udvikles igennem de største landinspektørfirmaer. Når denne udvikling trods alt ikke går stærkere, er det naturligvis fordi, det stadig er muligt at have en lille og god "specialbutik", hvor du i højere grad kan være din egen frie fugl end i et stort fusioneret firma.

Fusionsbølgen vil fortsætte til glæde for det samlede fags udvikling.

Foreningsmæssigt har det seneste år politisk været præget af ro og stabilitet. Som følge af de fortsat gode tider i praksis er foreningens økonomi god, trods mange ekstraordinære udgifter, navnlig til EDB. Igennem en årrække har DdL hensat et beløb til EDB-anskaffelser. Disse beløb har i vores tidligere regnskaber været anført som hensat, men har indgået i foreningens formue og dermed aldrig fratrukket overskuddet. Nu er pengene brugt til det formål, hvortil de var hensat. Vi har derfor valgt at straksafskrive beløbet. Det bevirker, at år 1999 regnskabsmæssigt munder ud i et underskud på ca. 200 000 kr., men i betragtning af, at vi i alt har brugt ca. 700 000 kr. til EDB i 1999, må resultatet siges at være tilfredsstillende.

I den skrivende stund samler opmærksomheden sig mere og mere om vores 125 års jubilæum i efterommeren. Alle jubilæumsarrangementerne er nu på skinner. Manuskripterne til vores meget ambitiøse jubilæumstidskrift er udarbejdet. Det bliver en fantastisk bog i 4 farver om ejendomsudviklingen i det 20. århundrede. Medlemsbiografien med biografier

og billeder af hvert enkelt medlem er meget langt. Desværre når vi kun ca. 90 % af vore medlemmer, som har fremsendt billede og personlige oplysninger. Trods alt bliver bogen meget interessant, og vil blive af stor betydning som et samlendende element i foreningen.

Festforelæsnings, jubilæums-højtidelighed, modtagelse på rådhuset, middag, musik og ikke mindst budget er på plads.

Det tegner til at blive en rigtig god PR for faget og fin social begivenhed for vore medlemmer.

"Landinspektøren" står også i jubilæets tegn.

Det første hæfte har som overskrift: "Den gamle landinspektør fortæller". Hæftet udkom i april og tegner et godt billede af de gamle dage i det 20. århundrede.

Hæfte nr. 2 har som hovedtema "Opmåling og referencesystem - år 2000". Det bliver en introduktion af nye referencesystemer i Danmark, herunder det nye Dansk Normalnul med alle de problemer, det vil give.

Hæfte nr. 3 vender på ny tilbage til jubilæet og omhandler landmåleren i kunst og kultur.

I forbindelse med selve jubilæet udkommer 3 korte festforelæsnings som artikler i Landinspektøren.

Det sidste hæfte år 2000 er også inspireret af jubilæum og årtusindskiftet, og har som overskrift "De centrale landinspektørfag i fortsat omstilling - dokumentation fra en rundbordssamtale.

Som det tydeligt fremgår af denne rapport er det politiske arbejde i Den danske Landinspektørforening præget af perioders afslutning og debat om nye. Heldigvis sker det i en tid, hvor vi kan tage nye udfordringer op med stor optimisme for vores fag.

Ombudsmand Jens Bruun Andersen

OMBUDSMANNARAPPORT FRÅN NORGE 1999-2000

Norges Jordskifte kandidatforening, faglig gruppe av NIF

ALLMENT

Den positive udviklingen i norsk økonomi utover 1990-tallet ser nå ut til å flate ut. Veksten i brutto nasjonalprodukt var i 1999 den klart laveste på 1990-tallet, med 0,9 prosent, og økningen i tallet

på sysselsatte personer stanset helt opp i 1999, etter å ha økt med nær 50 000 personer årlig siden 1993. Arbeidsledigheten viser en økende tendens, og det var ved utgangen av mars 2000 registrert 62 000 arbeidsledige

i Norge. Lønnsveksten har vært klart lavere i 1999 enn i 1998, mens prisveksten har endret seg lite. Handelen med utlandet hadde i 1999 en positiv utvikling med et overskudd på 69,4 milliarder kroner, en økning på 66,9 milliarder

der fra 1998, noe som i stor grad kan tilskrives økte råoljepriser og nedgang i investeringene både i fastlandsøkonomien og Nordsjøen.

Arbeidsmarkedet for foreningens medlemmer er fortsatt godt,